

STRATÉGIÁK A KARBANTARTÁSBAN

Az elmúlt, mintegy másfél évtizedben jelentősen átalakult a gazdaság szerkezete. A szervezeti átalakulás változást hozott a termékszerkezetben is, ami új korszerű termelő-berendezéseket is igényelt. A korszerű, automatizált termelő berendezések üzemeltetése során a termelésből való kiesés érzékenyen érintette a gyártókat.

Az üzemeltetés minőségi és gazdasági igényeinek kielégítése szemléletváltást követel az üzemfenntartást végzőktől. Az új géppark karbantartásában megjelentek a korszerűbb karbantartási rendszerek, az új karbantartási filozófiák. A karbantartás eddig bevált, a fejlődést követő eljárásai, módszerei mellett fontos az újabb kutatási, fejlesztési eredmények mielőbbi bevezetése a gyakorlatba.

A stratégia jelöli ki a cselekvési irányokat, meghatározza az alkalmazandó karbantartási rendszereket, módszereket, a szükséges tárgyi- és személyi feltételeket, a szervezeti kereteket. Az új karbantartási filozófiák alkalmazása elősegíti a vállalat vezetés számára az optimális stratégiai döntések

meghozatalát. A termelő berendezések technikai színvonalától, a termelésben betöltött szerepüktől függően alkalmazható mind az egyszerű karbantartás, mind a merev ciklus szerinti karbantartás. A korszerű berendezések megbízható, gazdaságos üzemeltetése azonban nem nélkülözheti az állapotfüggő karbantartást.

A kiéleződött piaci verseny és a fogyasztók egyre nagyobb igényei szükségessé teszik, hogy a cégek az előállított termékekben és a szolgáltatásokban is egyre inkább alkalmazkodjanak a teljes minőség filozófiájához. A TQM elterjedése eredményezte a karbantartás területén egy új filozófia a **TPM (Total Productiv Maintenance), teljes körű hatékony karbantartás bevezetését**. Célja: a maximális hatékonyságú termelőszerkezet kialakítása, a termelékenység folyamatos növelése, valamint a meghibásodás nélküli termelés, amelyben a géppark teljes élettartamát átfogó és kiterjedt megelőző karbantartásra van szükség. A TPM szerint a karbantartás része a termelésnek, amelyben a vállalat minden dolgozója részt vesz.

A gazdasági verseny arra ösztönzi a vállalatokat, hogy csökkentsék az üzemfenntartási kiadásokat és az üzemfenntartás hiányosságaira visszavezethető hibákat. Ezt célozza a megbízhatóság alapú, vagy más néven a **megbízhatóság központú karbantartás (RCM=Reliability-centred Maintenance)**. Az RCM egy olyan módszer, amely magában foglal egy logikus döntési folyamatot az eszközök karbantartási igényeinek meghatározásához, figyelembe véve a lehetséges károsodás következményeit és a berendezéstől elvárt megbízhatóságot. Azokra a gépegységekre kell az RCM-t kiterjeszteni, amelyek meghibásodása a legsúlyosabb következményekkel jár.

A karbantartási stratégia következő fejlődése a **kockázat alapú karbantartás (RBM=Risk Based Maintenance)** bevezetése és elterjedése. Az RBM-t a termelést meghatározó, elsődleges feladatokat ellátó berendezéseken, ill. azok elemein alkalmazzák. A berendezések karbantartási stratégia kidolgozásakor figyelembe veszik az egyes elemek meghibásodásának valószínűségét és az esetleges meghibásodások következményeit, azaz az üzemeltetés kockázatát.

A gazdasági szektorban bekövetkezett változások, a hatékonyság növelése újfajta termelésirányítást igényel. Egyre inkább általánossá válnak a számítógépes irányítási folyamatok. A vállalkozás folyamatait a tudásalapú irányítási módszerek működtetik. A gazdasági kockázatok növekedése miatt a jövő karbantartása szempontjából döntő fontosságúvá válik a **tudásmenedzsment**.

A számítógépes karbantartás irányítási rendszerhez (CMMC, Computerised Maintenance Management System) különböző programokat fejlesztettek ki, amelyekkel szemben ma már elvárják, hogy kapcsolódjanak a vállalati számítógépes vállalati irányításhoz. A CMMS elsősorban a karbantartási vezetők munkáját segíti a döntések meghozatalában.

